

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 1967

11 Ekim 2019 tarihinde Ankara’da imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Basitleştirilmiş Gümrük Hattına İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

1 Ocak 2020

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
BASİTLEŞTİRİLMİŞ GÜMRÜK HATTINA İLİŞKİN
MUTABAKAT ZAPTI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, (bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır)

Tarafların Devletlerinin ekonomik ve sosyal menfaatlerini korumak adına Taraflar arasında işbirliğinin geliştirilmesi temennisiyle,

Basitleştirilmiş Gümrük Hattının (bundan sonra "BGH" olarak anılacaktır) oluşturulması ile Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasındaki ticaretin güvenliğini sağlamak amacıyla Tarafların Devletleri arasında sevk olunan mal ve araçlar üzerindeki gümrük kontrollerinin verimliliğini artırma ihtiyacının farkında olarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya vardılar:

GENEL HÜKÜMLER

MADDE 1

1. Taraflar, bu Mutabakat Zaptının uygulanması hususunda Tarafların Devletlerinin aşağıda belirtilen Makamlarını yetkili kılmışlardır:

Türkiye Cumhuriyeti'nde – Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı;

Azerbaycan Cumhuriyeti'nde – Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük Komitesi.

2. Taraflar, BGH çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Gümrük Hizmetleri arasında Bilgi Alışverişi ile ilgili Teknik Hükümler Belgesi gereğince mal ve araçların sevkiyatına ilişkin güvenilir bilgi değişimi gerçekleştireceklerdir.
3. İşbu Mutabakat Zaptı gereğince bilgi değişimi, BGH'den yararlanan ticaret operatörleri tarafından yapılan sevkiyatlar üzerinden gerçekleştirilecektir.

4. Taraflar, bilgi paylaşımı usullerini Tarafların Devletlerinin ulusal mevzuatına uygun olarak belirleyerek uygulayacaklardır.
5. BGH, her malı ve taşıma türünü kapsayan genel bir uygulamadır.
6. BGH, gönüllük ilkesine dayalı olarak Türk ve Azerbaycan firmalarına uygulanacaktır.
7. Taraflar, BGH'ye katılmayan firmalara yönelik olarak bu Mutabakat Zaptının gönüllülüğe dayalı ruhunu zedeleyecek çelişkilerden kaçınacaklardır.
8. BGH, şeffaf, öngörülebilir olacak ve ayrımcılık içermeyecektir. BGH uygulamaları herhangi bir haksız rekabete yol açmayacaktır.

MADDE 2

BGH sistemine dahil olan firmalar, aşağıdaki hususlardan yararlanırlar;

- a) Tarafların Devletlerinin ulusal mevzuatına uygun olarak gümrük noktalarında öncelik,
- b) Uygun olduğu durumlarda ayrı hatların kullanımı yoluyla gümrükleme zamanının kısalmasına yol açacak şekilde kolaylaştırılmış gümrük işlemleri,
- c) Gümrük suçları ve kaçakçılıkla mücadele gereklilikleri dışında gümrük kontrol noktalarında gümrük muayenesinden muafiyet.

BİLGİNİN KULLANIMI

MADDE 3

Taraflar, Taraf Devletler arasında sevk olunan mal ve araçların gümrüklemesini ve gümrük kontrolünü gerçekleştirmek amacıyla bu Mutabakat Zaptı çerçevesinde elde edilen bilgilerin kullanımını temin edeceklerdir.

MADDE 4

Taraflar, devletleri arasında sevk olunan mal ve araçlara ilişkin elektronik bilgi değişimi organizasyonu sırasında, Birleşmiş Milletler'in ve Dünya Gümrük Örgütü'nün norm, standart ve tavsiyeleri ile Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti ulusal mevzuatını ve bilgi değişimine ilişkin uluslararası en iyi uygulamaları kullanacaklardır.

BİLGİNİN KORUNMASI

MADDE 5

1. Bu Mutabakat Zaptına uygun olarak temin edilen her türlü bilgi, gizli bilgi olarak nitelendirilir ve yalnızca Mutabakat Zaptında belirtilen amaçlar için kullanılır.
2. Bu Mutabakat Zaptına uygun olarak Taraflardan herhangi birinin Gümrük İdaresi tarafından kabul edilen bilgi, bilgiyi temin eden gümrük idaresinin yazılı onayı olmadan diğer amaçlar için kullanılamaz.

MADDE 6

Taraflar, Devletlerinin ulusal mevzuatları çerçevesinde bu Mutabakat Zaptına yönelik ihlallere karşı gerekli tedbirleri alacak ve diğer tarafı bu ihlallerin yanı sıra bilgi değişimi sırasında Tarafların Devletleri arasında sevk olunan mal ve araçlara ilişkin verilerdeki farklılıklar ve yanlışlıklar hakkında bilgilendirecektir.

UYGULAMA

MADDE 7

Taraflar, aşağıdaki amaçlar için doğrudan temas kurma hususunda yetkilendirilmiş gümrük görevlilerini belirleyeceklerdir:

- a) bilgi değişimine ilişkin teknik özellikler ve veri işleme ve iletme teknolojilerinin yanı sıra bilgi güvenliği gereklilikleri konularını geliştirme ve bu konularda uzlaşma,
- b) işbu Mutabakat Zaptının uygulanmasından doğan teknik sorunların çözülmesi.

MADDE 8

1. Bu Mutabakat Zaptı kapsamındaki bilgi değişimi teknolojilerini geliştirmek için Taraflar, bu Mutabakat Zaptı'nın imzalanması sonrasında, 6 (altı) ay süreli olacak ve Tarafların karşılıklı yazılı rızası ile uzatılabilecek bir pilot proje organize eder ve uygularlar.

2. Pilot projenin ilk 3 (üç) ayı içinde Taraflar aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varırlar;
 - a) bilgi değişimine ilişkin temel teknolojik prensipler,
 - b) iletilecek verilerin listesi, yapısı ve formatı,
 - c) veri güvenliği için gereklilikler,
 - d) BGH prosedürü çerçevesinde Taraflar arasında işbirliğine ilişkin organizasyon süreci,
 - e) BGH çerçevesinde sevk edilen mallarla ilgili gümrük işlemlerinin yürütüleceği ilgili İdarelerinin gümrük otoritelerinin belirlenmesi.
3. Taraflar, pilot projeye başlatmaya hazır olduklarını ve projede yer alacak gümrük organları listesini diğer tarafa yazılı olarak iletirler.
4. Taraflar, müteakip 3 (üç) ay içinde, BGH'nin fiilen gerçekleşmesini sağlarlar.
5. Bilgi değişimi, BGH çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Gümrük Hizmetleri arasında Bilgi Akışı ile ilgili Teknik Hükümler Belgesi gereğince gerçekleştirilir.

DEĞİŞİKLİKLER VE ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

MADDE 9

1. Bu Mutabakat Zaptına ilişkin her türlü değişiklikler veya eklemeler, Tarafların karşılıklı yazılı rızası ile yapılabilir. Bu tür değişiklikler, Mutabakat Zaptının ayrılmaz bir parçası olan, ayrı bir Protokol şeklinde onaylanarak 10. Maddenin şartlarına uygun olarak yürürlüğe girer. Bu Mutabakat Zaptının Teknik Hükümler Belgesinde tarafların karşılıklı rızası ile değişiklik yapılabilir.
2. Bu Mutabakat Zaptının yorumlanması veya uygulanmasında Taraflar arasında doğan anlaşmazlıkların çözümü görüşmeler ve danışmalar yoluyla çözülür.

NİHAİ HÜKÜMLER

MADDE 10

1. İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların, Mutabakat Zaptının yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal prosedürlerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.
2. İşbu Mutabakat Zaptı, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süreyle yürürlükte kalacaktır ve Taraflardan biri Mutabakat Zaptını sona erdirmeye niyetini diğer tarafa, Mutabakat Zaptının sona ermesinden 6 (altı) ay önce, diplomatik yollardan yazılı olarak bildirmediği takdirde, aynı süre için kendiliğinden yenilecektir.
3. Her bir Taraf, Mutabakat Zaptını sonlandırmaya ilişkin isteğini diğer Tarafa yazılı bildirim yapmak suretiyle bu Mutabakat Zaptını sonlandırabilir. Bu durumda, söz konusu yazılı bildirimin alındığı tarihi takip eden 3 (üç) ay içinde Mutabakat Zaptı sona erer.
4. İşbu Mutabakat Zaptının feshi, halen yürütülmekte olan ya da gerçekleştirilmiş faaliyetleri ve projeleri etkilemez.
5. Ankara'da, 11 Ekim 2019 tarihinde tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere, Türkçe ve Azerbaycanca dillerinde ikiyeşer orijinal nüsha halinde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ
ADINA

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ
ADINA

**TÜRKİYƏ RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ İLƏ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ ARASINDA
SADƏLƏŞDİRİLMİŞ GÖMRÜK DƏHLİZİ HAQQINDA
ANLAŞMA MEMORANDUMU**

Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti (bundan sonra “Tərəflər” adlandırılacaq)

Tərəflərin dövlətlərinin iqtisadi və sosial maraqlarını mühafizə etmək məqsədilə Tərəflər arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsini arzu edərək,

Sadələşdirilmiş Gömrük Dəhlizinin (bundan sonra “SGD” adlandırılacaq) yaradılması ilə Türkiyə Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında ticarətin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə Tərəflərin dövlətləri arasında keçirilən mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük nəzarətinin səmərəliliyinin artırılmasına olan ehtiyacı anlayaraq,

Aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

MADDƏ 1

1. Tərəflər bu Anlaşma Memorandumunun həyata keçirilməsi məqsədilə Tərəflərin dövlətlərinin aşağıda göstərilən qurumlarını səlahiyyətlandirirlər:

Türkiyə Respublikasında – Türkiyə Respublikasının Ticarət Nazirliyi

Azərbaycan Respublikasında – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi;

2. Tərəflər SGD çərçivəsində Türkiyə Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının Gömrük Xidmətləri arasında Məlumat Mübadiləsi üzrə Texniki Şərtlər Sənədinə əsasən mal və nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə dair etibarlı məlumat mübadiləsi edirlər.
3. Bu Anlaşma Memorandumuna əsasən məlumat mübadiləsi SGD-dən yararlanan ticarət operatorları tərəfindən həyata keçirilən yük göndərişləri üzrə yerinə yetirilir.
4. Tərəflər məlumat mübadiləsinin üsullarını Tərəflərin dövlətlərinin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq müəyyənləşdirərək tətbiq edir.

5. SGD bütün növ mallara və nəqliyyat vasitələrinə tətbiq edilən ümumi təcrübədir.
6. SGD könüllülük prinsipinə əsaslanaraq, Türkiyə və Azərbaycan şirkətlərinə tətbiq edilir.
7. Tərəflər SGD-də iştirak etməyən şirkətlərə münasibətdə bu Anlaşma Memorandumunun könüllülük xüsusiyyətinə zərər yetirən ziddiyyətlərə yol vermir.
8. SGD şəffaf, proqnozlaşdırılan olur və ayrı-seçkiliyə yol vermir. SGD təcrübəsi heç bir haqsız rəqabətlə nəticələnmir.

MADDƏ 2

SGD sistemində daxil olan şirkətlər aşağıdakılardan faydalanır:

- a) Tərəflərin dövlətlərinin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq gömrük məntəqələrində üstünlük;
- b) mümkün olan hallarda ayrıca xətlərdən istifadə vasitəsilə gömrük rəsmiləşdirməsi vaxtının qısaldılmasına gətirib çıxaran asanlaşdırılmış gömrük əməliyyatları;
- c) gömrük hüquqpozmaları və qaçaqmalçılığa qarşı mübarizə ehtiyacı istisna olmaqla, gömrük nəzarəti məntəqələrində gömrük yoxlamasından azad olunma.

MƏLUMATIN İSTİFADƏSİ

MADDƏ 3

Tərəflər, Tərəflərin dövlətləri arasında göndərilən mallar və nəqliyyat vasitələrinin gömrük rəsmiləşdirilməsi və gömrük nəzarətini həyata keçirmək məqsədilə bu Anlaşma Memorandumu çərçivəsində əldə edilən məlumatlardan istifadəni təmin edir.

MADDƏ 4

Tərəflər dövlətləri arasında keçirilən mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair məlumatların elektron mübadiləsini təşkil edən zaman Birləşmiş Millətlər Təşkilatının və Ümumdünya Gömrük Təşkilatının norma, standart və tövsiyələri ilə Türkiyə Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının milli qanunvericiliyindən və məlumat mübadiləsi sahəsində qabaqcıl beynəlxalq təcrübələrdən istifadə edirlər.

MƏLUMATIN MÜHAFİZƏSİ

MADDƏ 5

1. Bu Anlaşma Memorandumuna uyğun olaraq əldə edilən hər cür məlumat konfidensial məlumat hesab edilir və yalnız Anlaşma Memorandumunda göstərilən məqsədlər üçün istifadə olunur.
2. Bu Anlaşma Memorandumuna uyğun olaraq Tərəflərdən hər hansı birinin gömrük orqanı tərəfindən qəbul edilən məlumat onu təmin edən gömrük orqanının yazılı razılığı olmadan digər məqsədlər üçün istifadə edilməz.

MADDƏ 6

Tərəflər, Devletlərinin ulusal mevzuatları çərçevesində bu Mutabakat Zəptinə yönəlik ihlalərlə qarşı gerekli tədbirləri alacaq və digər tərəfi bu ihlallərin yanı sıra bilgi dəyişimi sırasında Tərəflərin Devletləri arasında sevk olunan mal və araçlara ilişkin verilərdəki fərqliliklər və yanlışlıqlar haqqında bilgiləndirecekdir.

TƏTBİQETMƏ

MADDƏ 7

Tərəflər aşağıdakı məqsədlər üçün birbaşa əlaqə yaratmaq səlahiyyəti verilmiş gömrük əməkdaşlarını müəyyənləşdirirlər:

- a) məlumat mübadiləsinin texniki xüsusiyyətlərini və məlumatların emalı və ötürülməsi texnologiyaları ilə yanaşı, məlumatların təhlükəsizlik tələblərini hazırlamaq və razılaşdırmaq,
- b) bu Anlaşma Memorandumunun tətbiqi zamanı yaranan texniki problemləri həll etmək.

MADDƏ 8

1. Bu Anlaşma Memorandumunun əhatə dairəsindəki məlumat mübadiləsi texnologiyalarını işləyib hazırlamaq məqsədilə Tərəflər bu Anlaşma Memorandumunun imzalanmasından sonra Tərəflərin qarşılıqlı yazılı razılığı əsasında uzadıla bilən 6 (altı) aylıq Pilot layihə hazırlayırlar və həyata keçirirlər.
2. Pilot layihənin ilk 3 (üç) ayı müddətində Tərəflər aşağıdakıları razılaşdırırlar:
 - a) məlumat mübadiləsinə dair əsas texnoloji prinsipləri;
 - b) ötürülməli məlumatların siyahısını, strukturunu və formatını;
 - c) məlumatların təhlükəsizliyi üçün tələbləri;
 - d) SGD proseduru çərçivəsində Tərəflər arasında əməkdaşlığa dair təşkilati prosesi;
 - e) öz müvafiq idarələrinin SGD çərçivəsində daşınan mallarla bağlı gömrük əməliyyatlarının həyata keçiriləcəyi gömrük orqanlarının müəyyən edilməsini
3. Tərəflər Pilot layihəni başlatmağa hazır olduqlarını və layihədə iştirak edəcək gömrük orqanlarının siyahısını digər tərəfə yazılı şəkildə ötürürlər.
4. Tərəflər növbəti 3 (üç) ay müddətində SGD-nin praktiki reallaşdırılmasını təmin edirlər.
5. Məlumat mübadiləsi SGD çərçivəsində Türkiyə Respublikası və Azərbaycan Respublikası Gömrük Xidmətləri arasındakı Məlumat Mübadiləsi üzrə Texniki Şərtlər Sənədinə əsasən həyata keçirilir.

DƏYİŞİKLİKLƏR VƏ MÜBAHİSƏLƏRİN HƏLLİ

MADDƏ 9

1. Tərəflərin qarşılıqlı yazılı razılığı əsasında bu Anlaşma Memorandumuna istənilən dəyişikliklər və ya əlavələr edilə bilər. Belə dəyişikliklər bu Anlaşma Memorandumunun ayrılmaz tərkib hissəsi olan ayrıca Protokollar formasında təsdiq edilərək 10-cu maddənin müddəalarına uyğun olaraq qüvvəyə minir. Bu Anlaşma Memorandumunun Texniki Şərtlər Sənədində dəyişikliklər Tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə həyata keçirilə bilər.
2. Bu Anlaşma Memorandumunun təfsirində və ya tətbiqində Tərəflər arasında yarana biləcək anlaşılmazlıqlar danışıqlar və məsləhətləşmələr yolu ilə həll edilir.

YEKUN MÜDDƏALAR

MADDƏ 10

1. Bu Anlaşma Memorandumu onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan müvafiq dövlətdaxili prosedurların tamamlanmasını təsdiq edən Tərəflərin sonuncu yazılı bildirişinin diplomatik kanallar vasitəsilə alındığı tarixdə qüvvəyə minir.
2. Bu Anlaşma Memorandumu qüvvəyə mindiyi tarixdən etibarən 5 (beş) il müddətinə qüvvədə qalır və bu Anlaşma Memorandumunun müddətinin bitməsindən 6 (altı) ay əvvəl Tərəflərdən biri onu ləğv etmək niyyəti barədə digər Tərəfə diplomatik kanallar vasitəsilə yazılı bildiriş göndərmədiyi təqdirdə, bu Anlaşma Memorandumu avtomatik olaraq eyni müddət üçün yenilənir.
3. Hər bir Tərəf Anlaşma Memorandumunu ləğv etmək niyyəti barədə yazılı bildiriş göndərməklə, bu Anlaşma Memorandumunu ləğv edə bilər. Bu Anlaşma Memorandumu belə bildirişin alındığı tarixdən sonrakı 3 (üç) ay müddətində ləğv edilir.
4. Bu Anlaşma Memorandumunun ləğvi artıq yerinə yetirilməkdə olan və ya həyata keçirilmiş fəaliyyətlərə və layihələrə təsir göstərmir.

5. Bu Anlaşma Memorandumu Ankara şəhərində, 11 oktyabr 2019-cu il tarixdə, hər biri Türk və Azərbaycan dillərində olmaqla, iki əsl nüsxədə imzalanmışdır və hər iki mətn bərabər autentikdir.

**TÜRKİYƏ RESPUBLİKASI
HÖKUMƏTİ ADINDAN**

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
HÖKUMƏTİ ADINDAN**